

KOMMENTARER TILL **Föreningen Sveriges Stadsbyggares** STADGAR

Föreningens första stadgar antogs den 5 september 1902

Stadgarna har därefter ändrats 1910, 1921, 1924, 1933, 1936, 1945, 1946, 1947, 1948, 1955, 1964, 1975, 1990, 1992 2007, **2009 och 2017**

§ 1 SYFTE, ÄNDAMÅL

Årskongressen (ÅK) 1975 i Falun formade huvudsakligen den text som utgör föreningens portal§.

Ursprunglig text 1902 ändrades först 1945 då begreppet *samarbete* inom kommunaltekniska verksamhetsområden lyftes fram. ÅK 1975 införde begreppen *fortbildning och information* förutom "*samhällsbyggandet, särskilt inom kommunal-tekniska verksamhetsområdet*". ÅK 2007: Bisatsen är viktig eftersom flera aktörer och organisationer bidrar till samhällsbyggandet.

ÅK 2016 beslöt att fr.o.m. 2017 ändra föreningens namn till Föreningen Sveriges Stadsbyggare.

§ 2 MEDLEMSKAP

ÅK 1992 formulerade huvudsakligen den text som berör medlemskapet. Paragrafen har varit föremål för många ändringar sedan 1902 (1902:3). ÅK 1921 införde nuvarande regler för *hedersledamotskap*, där ÅK beslutar efter enhälligt förslag från styrelsen att utse den som gjort värdefulla insatser för föreningen eller i övrigt utmärkt sig i samhällsbyggande verksamhet. Till och med ÅK 2008 har 6 personer (nu levande) utsetts till hedersledamot. Under de senaste 25 åren har främst avgående ordförande och vice ordförande utsetts till hedersledamot.

1936 tillkom regler för de *tjänstemän som slutar i kommunal tjänst* genom pensionering. ÅK 1975 införde påtagliga förändringar i syfte att stärka medlemsrekryteringen: förutom *anställd hos kommunägt bolag* kan även *andra offentliganställda* än inom kommun bli medlemmar under förutsättning att de genom sin tjänst eller verksamhet gagnar föreningens syften.

Även medlem, som övergått till *privat tjänst*, kan prövas kvarstå som medlem under vissa betingelser. Styrelsen beslutar i dessa frågor. Även reglerna för de medlemmar som går i pension ändras så att de blir *ständiga medlemmar efter 65 års ålder* och medlemskap i minst 10 år. Regler för ständigt medlemskap beslutades om på ÅK 1946 som angav: Medlem, som uppnått 60 års ålder och uppstår pension på kommunens bekostnad, är *ständig ledamot* av föreningen.

ÅK 1990 ändrade reglerna för *pensionärerna* så att dessa äger rätt att kvarstå som medlemmar. Denna ÅK tar *bort* regeln om att den som uppnått 65 års ålder och varit medlem i minst 10 år skall förklaras som *ständig medlem*.

ÅK 1992 införde regler för *företagsmedlemskap* i syfte att stärka medlemskadern. ÅK 2007 införde en språklig justering i 4 st. Eftersom paragrafen ändrades senast för femton år sedan och reglerna om medlemskap är av vital betydelse för föreningen finns det anledning att ånyo se över reglerna inför kommande ÅK.

Företagsmedlemskap har tjänat ut sin roll. ÅK 2009 beslutade därför ta bort denna medlemsvariant. Föreningens företagskontakter beaktas i föreningens marknadsrelationer.

§ 3 VERKSAMHET

ÅK 1975 formulerade huvudsakligen den text som beskriver verksamheten med underlag från ÅK 1945 som ändrade texten från 1902: tilläggen berör *initiativ och medverkan i utredningar* avsedda att nyskapa och *förbättra idéer, metoder och material samt utveckla normer* m.m. samt *delta i nationella och internationella organ*.

ÅK 2007 lyfte fram att-satsen med fortbildning och kurser i paragrafen samt inför benämningen "årskongress" konsekvent i stadgarna. I samband med årskongress arrangeras utställningar, föredrag, studiebesök m.m. Begreppet "från trycket" angående våra publikationer stryks eftersom vi idag t ex kan erbjuda digitala publikationer på hemsidan.

§ 4 ÅRSKONGRESS

ÅK 2007 formulerade huvudsakligen den text som beskriver årskongressens nuvarande innehåll/dagordning m.m. : *räkenskapsåret = kalenderåret, ÅK senast under september*, diverse standarder som: fastställande och disposition av resultat- och balansräkning, ansvarsfrihet, tid och plats för nästa två ÅK, vid lika röstetal faller förslaget utom vid personval där lotten avgör m.m. "Enkel pluralitet" ändras till "enkel majoritet".

ÅK 1945 moderniserade stadgarnas § 4 och införde regler för valnämnd, information om kommittéernas verksamhet, motioner, föredrag och överläggningar samt studier av tekniska anläggningar m.m.

ÅK 1975 införde att ÅK är föreningens högsta beslutande organ. Denna ÅK tog bort kommittéernas verksamhetsberättelse eftersom den rapporteras i stadsbyggnad. ÅK 1975 lade in bestämmelse om motioner inom fyra månader före ÅK. ÅK 1992 införde att endast individuella medlemmar har rösträtt vid ÅK.

§ 5 VALNÄMND ÅK 1945 formulerade huvudsakligen den text som berör valnämnden.

ÅK 2007 angav att *suppleant inträder i den ordning som anges i stället för "längre mandattid och högre ålder"*.

§ 6 STYRELSEN. SAMMANSÄTTNING OCH UPPGIFTER ÅK 1975 formulerade huvudsakligen den text som beskriver styrelsens uppgifter. Ursprunglig text 1902 (1902:5) ändrades först 1945, då bestämmelser infördes om *tre suppleanter, villkor för suppleants inträde för ledamot, styrelsens beslutsmässighet, att genom kommittéer utföra utredningar* m.m.

Enligt ÅK 1924 utsåg styrelsen sekreterare i föreningen – ej ÅK.

ÅK 1955 angav att förvaltningsutskottet *FU består av ordf., vice ordf. och sekreterare.*

ÅK 1992 inskrev att *styrelsen (jämte FU) beslutar om medlemskap och villkor för företagsmedlemskap.* ÅK 2007 angav att styrelsens skall besluta om *arbetsordningar för föreningens verksamhet* samt att *FU ersatts av ordf. + v ordf.* att fatta beslut i brådskande ärenden mellan styrelsemötena, d v s det formella beslutsmandatet. Utformningen avser inte stadgebinda styrelsens arbetsformer i detalj. Sannolikt arbetar styrelsen även i framtiden genom ett utskott som bereder styrelseärenden, som naturligt och fortsättningsvis kallas förvaltningsutskottet – FU. Till ett sådant utskott knyts lämpligen en eller flera funktionärer – inte minst för kontinuiteten i föreningen. Arbetsordningarna berör således förutom styrelsens och funktionärernas arbetsformer även kommitté- och utbildnings- verksamheterna samt formerna för nationella och internationella kontakter.

§ 7 FUNKTIONÄRER

ÅK 1945:6 formulerade huvudsakligen den text som berör funktionärsskap. ÅK 2007 införde en förenkling där "föreningens sekreterare, kassaförvaltare och övriga funktionärer" ersattes med "föreningens funktionärer". Därtill ett självklart tillägg att funktionärer ej får rätt att delta i styrelsens överläggningar som avser tillsättandet av funktionärer och deras arvoden.

§ 8 FIRMATECKNING

ÅK 1964:7 formulerade huvudsakligen den text som berör firmateckning. ÅK 1975 gav styrelsen rätt att bestämma formerna för firmateckning.

§ 9 REVISORERNAS ARBETE

ÅK 1955:7 formulerade den text som berör revisorernas arbete. §en har därefter inte varit föremål för ändring.

§ 10 MANDATTID. VALBARHET

ÅK 1945:9 formulerade huvudsakligen den text som berör valbarhet.

ÅK 1975:10 tog bort spärren att den som fyllt 65 år eller blivit *pensionär* inte skulle kunna väljas till styrelse- eller valnämndsledamot, revisor eller suppleant. Observera ordvalet "ingen må ... mer än fem år i följd" avseende styrelse och revisor (revisorssuppleant) samt att endast ordföranden eller vice ordföranden må kunna kvarstå i sina roller ytterligare fem år. Dessa rekommendationer har i praktiken även applicerats på mandattiden för ledamöter och suppleanter i kommittéerna.

§ 11 ÅRS- / MEDLEMSAVGIFT

ÅK 1992:11 formulerade huvudsakligen den text som berör årsavgiften. Detta är den § som jämte regler för medlemskap har varit föremål för de flesta stadgeändringarna. ÅK 1902 angav årsavgiften till 10 kronor. ÅK 1910 höjde avgiften till 15 kronor. ÅK 1912 bestämde att pensionär endast betalar 5 kronor. ÅK 1921 beslutade samtidigt som regler för hedersmedlemskap infördes att hedersmedlem ej betalar avgift. ÅK 1933 införde ett antal differentierade belopp, vilket ändrades av ÅK 1945 som återinförde en årsavgift om 15 kr – dock att ständigt medlem och hedersmedlem inte betalar avgift. Först år 1964 beslutade ÅK att ta bort det fasta beloppet i stadgarna. De nya reglerna innebar att ÅK beslutar om årsavgiftens storlek, vilket gäller än i dag. ÅK 1975 införde en ny regel med innebörd att den som inte betalt årsavgiften kan uteslutas ur föreningen genom ett styrelsebeslut. I linje med att ÅK 1990 tog bort regeln om ständigt medlemskap så utgick uppgiften om årsavgift för sådan medlem. ÅK 1990 införde bestämmelse om avgift för företagsmedlem och bestämde att denna avgift skall vara olik avgiften för ordinarie medlem. Årsavgiften 250 kronor för individuell medlem har

varit oförändrad sedan 2004 från att dessförinnan ha varit 100 kronor under flera år.

§ 12 FÖRTJÄNSTPLAKETTEN

ÅK 1955:11 formulerade den text som berör föreningens förtjänstplakett – även benämnd *stadsbyggnadsmedaljen*. Naturligt nog delades medaljen ut första gången detta år. Till och med ÅK 2008 har 14 medlemmar erhållit förtjänstplaketten. För närvarande pågår arbete med att ta fram stadgar/regler för hur och när förtjänstplaketten skall delas ut.

§ 13 STADGEÄNDRINGAR

ÅK 1902:8 formulerade inledningsvis den text som berör stadgeändringar. Här sägs att minst 15 medlemmar deltar i omröstningen och att av dessa minst 2/3 bifaller förslaget.

ÅK 1945:11 ändade reglerna så att minst 1/5 av föreningens medlemmar skall delta i omröstningen.

ÅK 1975:13 ändrade denna regel igen så att *minst 1/10* av föreningens medlemmar skall närvara och delta i omröstningen samt att förslag bifalls med minst 2/3 av antalet avgivna röster.

§ 14 UPPLÖSNING ELLER LIKVIDATION

ÅK 2007 införde regler i stadgarna om likvidation eller upplösning av föreningen, vilket saknats i tidigare stadgar.

Samtidigt togs den tidigare paragrafen 14 bort som innehöll bestämmelse om att ordförande i permanenta kommittéer eller liknande skall vara medlem enligt § 2 1 st., d v s individuell medlem anställd hos kommun eller kommunägt bolag. Denna tidigare bestämmelse stod i motsatsförhållande till reglerna om individuellt medlemskap i övrigt.